

A NOSA TERRA

BOLETÍN QUINCENAL
ANO VII — NÚMERO 193 — 1.º OCTUBRE 1923

DO MOMENTO AUTUAL

RENOVACION

Os militares fixéronse donos de Hespaña, e botaron á todol-os políticos que constituían os Gobiernos do desgoberno.

Esto solo, é unha boa acción dina de louvanza. Nós, que decote combatimos a noxenta politiquería, que laboramos por espertar a conciencia cidadá e derrubar o caciquismo que impedía o progreso do país, temos que ver con simpatía ese xesto que coidamos ben feito porque vai contra as ruíns cobizas persoalistas dos gobernantes, contra as torpezas ademministrativas, contra os fracasos lexislativos que combatimos sempre.

Pero nas decraraciós do xefe d'este movemento vemos que ten acollida a posibilidade d'unha descentralización administrativa; que se admite, como non podía menos de soce-der, o uso dos idiomas rexionaes; que se suprimirán quizais a actuaes Diputaciós provinciales. E todo esto xa é un adianto das nosas ideas e das comenencias do noso pobo escravizado por un caciquismo cruel e rutinario que se derruba para sempre se cantos arelañ o desenvolvemento progresivo do país impiden no sucesivo que a ruín semente volte a dar froito.

Non podemos aínda xusgar exatamente o momento actual porque non hai feitos concretos que revelen o bon éxito definitivo d'esta renovación imposta pol-a forza armada; non podemos tampouco nos poñer por enteiro da banda dos renovadores porque o seu mesmo caracter de xefes militares que impoñen un criterio e unha actuación determinada pol-a forza das armas faínos temer un autoritarismo que poidera facer que se trocase en perxudicial un movemento, unha renovación, que encomeza ben; mais, pol-o d'agora vemos con simpatía o intento de renovación, e desexamos que os novos directores encargados de realizar a reorganización do Esatdo non esquezan que Hespaña está formada por varias rexións perfectamente definidas e diferentes entre sí, que reclaman leises especiaes pol-as suas tamén especiaes condicións de vida, e ds que é preciso atender estudando os seus problemas e as suas comenencias, e lles proporcionando aqueles medios que o desenvolvemento da sua riqueza particularísima precisan.

O xefe do Directorio militar fixo decraraciós que nos fan supoñer un posibre estudo do que cada rexión precisa de por sí, e se esto se fai atendendo ás suas necesidades xustísimas, que son as peticións constantes dos rexionalistas, será o maor trunfo conquistado pol-as nosas prédicas e unha proba de que as cobizas e as arelas que nos animaban non eran cousa vã senon xusta, razonabre e necesaria para o engrandecimento da Patria.

Galicia aldraxada

O consul hespañol en Veracruz (México) acaba de aldraxar d'un xeito baixo e ruín a Galicia.

Visitaba o Círculo Hespañol Mercantil d'aquel pobo, en cuio salón de actos hai varios cadros representando a total-as rexións de Hespaña, e ao chegar diante do que representa a Galicia, proferiu estas verbas: *Este es el punto negro de España. Los gallegos son una raza inferior que no pueden servir más que para los oficios más humildes.*"

O cónsul de Cuba, que o acompañaba, saíu á nosa defensa, decíndolle que a colonia galega de Cuba era un motivo de orgulo para Hespaña e Cuba e que era a mais adiantada de Gal-as residente sua Illa de Cuba.

Casi foron estas mesmas palabras as pronunciadas pol-os dous cónsules. Ao de Cuba témoslle de agradecer moito a defensa que de nós fixo n'un momento en que éramos aldraxados por quen mais debía nos defender, como parte integrante que somos do Estado que él representa.

Ao hespañol, D. José María Sampere, teríamoslle moitas cousas que decir se o tivéramos a man. Adivíneas quen esto lea e queremos poñer no conocimiento dos rexidores do Estado hespañol este feito que nós xusgamos debía ser condenado o mesmo por ser realizado por un representante d'él que por atoparmos en tal acto un matiz de fondo disgusto para a colonia galega honrada e traballadora que debe merecer mais respeto.

Hai que aproveitar o momento

Agora que nas esferas da política hespañola estáse facendo unha revolución renovadora, é o momento preciso para facer ouvir a voz da nosa Terra, que ten necesidade de cuter certas ventaxas para se librar por sempre das hedras caciquiles que vivindo á conta d'ela imposibilitaba o seu desenvolvemento, matándolle a vitalidade e mermándolle forzas para se desenvolver libremente d'un xeito apropiado aos seus medios de vida.

E temos que pedir se conceda ás vilas galegas o dereito á elexir seus representantes en Cortes, desligándoas para esto das actuas circunscricións que someten as cidades ao que dispoñen as organizacións caciquís das aldeas limítrofes, e que se impoña a representación proporcional.

Temos que pedir a supresión das Diputaciós provinciales, niño de malas artes, de enredos, de falcatruadas, e a creación da Mancomunidad galega.

Temos que pedir a supresión dos foros.

Temos que pedir que o reparto de consumos nas aldeas se faga por un procedemento xusto e equitativo para que non poida ser mais arma e vinganza de caciques.

E temos que pedir tamén unha ampla autonomía. A descentralización ademministrativa que permita adicar o diñeiro recaudado en Galicia para as propias necesidades do país, que sirva para atender aos nosos portos; ás nosas vías de comunicación de que estamos tan necesitados; á creación de escolas que tanto se precisan.

XAVIER FRAGA.

Papel de fumar

N O R O E S T E

COUSAS

D'un xeito venébolo, mais venébolo do que merecían, foron botados do Poder os que o viñan ocupando sen a aquiescencia do país e laborando ao seu antoxo para se servir somentes a eles mesmos e aos seus amigos. Con eles desapareceron para sempre os políticos de oficio. Os que trouxeron a Hespaña a un estado que non podía continuar pol-a podredumbre e situación ruínosa en que se atopaba por obra e gracia d'eles mesmos. Falla facía unha basoira que barrese a tales xentes e limpase as altas esferas do Estado. A cousa tén moitos aspectos. Imos falar de algo do que mais nos atañe a nós, aos galegos.

Galicia, como parte integrante do Estado hespañol, viña sendo gobernada por eses homes, moitos d'eles nascidos en Galicia, aínda que eu coído non mereceron nunca o calificativo honroso de galegos. Non é preciso recordar aquí a forma en que gobernaban. Nunca as aspiracións de Galicia, aínda aquelas mais xustas, foron atendidas compridamente nin a medias por quenes viñan ocupando uns postos dos que o poboco'a sua mansedumbre os non botou. O mesmo que con Galicia sucedía co resto de Hespaña.

Trocáronse as cousas e os que hoxe gobernan teñen prometido ao país unha gobernación mais xusta atendendo nada mais que ao interés do propio pobo.

Non é aínda hora de xusgar se ha de ser ou non certo. Pol-o de pronto temos conquerido xá o acabamento das oligarquías caciquís. En Galicia rematáronse os Bugallales, os Riestras, os Gassets, os García Prietos, os Viturros e tantos mais desgraciadamente de nós ben conocidos. Estase limpando e saneando a administración do Estado. Pódese casi asegurar que o que foi hasta agora morreu para sempre. Aínda que os actúas gobernantes fracasaran, o pobo abriu xá os ollos e dende logo cabe confiar en que os outros non voltarán endexamais porque o pobo, se non morreu definitivamente como coledividade, o non consentirá.

Hespaña é un conxunto de pobos de características diferentes e de diferentes necesidades vitás. Canto mais fortes e canto mais grandes sexan as partes mais forte e mais grande será o conxunto.

En atender ás partes é precisamente onde mais especial cuidado débese poñer.

A maneira antinatural e torta con que se veu tratando este asunto creou a necesidade de que en cada pobo xurdira un movemento rexional que en algúns chegou a conquerir fortes caracteres. Eses movementos recreamaron dos pasados gobernantes unha atención que eles non comprenderon ou non quixeron comprender. Aqueles movementos cundiron mais adiantaron en intensidade debido mais principalmente a lles non prestar a atención que merecían.

En Galicia, como era natural, sucedeu o mesmo. A solución tiña que vir de arriba xá que os respetivos pobos, agás algún, non pensaban todos do mesmo xeito e non estaban d'abondo capacitados mais que nada pol-os moitos interesados que había e hai en que aquel estado de cousas continuase por se beneficiar eles principalmente, importándolles moi pouco o resto.

Veú a nova situación e necesariamente esos movementos de reivindicación e adianto rexional teñen que ficar parados no seu andar agardando as solucións vindeiras. Hai a promesa de que se atenderá ás necesidades rexionás. Xá é algo. Se esto fixeráse mais antes poidera ser que ninguén se lle ocorrería falar de xeito extremo. E mais que decretos de represión fan falla unhas leis que permitan desenrolar libremente as vidas das rexións non mermando os seus dereitos nen atacando ao que constituía o seu patrimonio. A sua propia vida en todol-os seus aspectos.

Hai no mundo Estados, os mais adiantados, que están

organizados á base dos diferentes pobos que o compoñen. Ollese Alemania, Suiza, os Estados Unidos. Fágase de Hespaña un pobo así e ollaredes como terá desaparecido para sempre o terrible fantasma do arredismo. Fomentárono mais os gobernantes que os mesmos que así se chamaban.

Agardemos, pois, á ver que pasa e vexamos se c'oa promesa de millor gobernación atopan os pobos do Estado hespañol algunha solución ao seu problema, que penso non debe deixar de ser estudado con fonda atención e co ánimo disposto a lle dar unha solución harmoniosa e de proveito para as partes e para o conxunto, agardemos.

VICTOR CASAS.

Biblioteca da Irmandade

Adequirido un fermoso moble-libreiria para a nosa biblioteca, rogamos aos irmáns nos axuden na nosa labor enviando libros.

Temos recibido xá de doña Francisca Herrera os seus tomos de versos e prosa "Sorrisas e bágoas", "Almas de muller" e "Néveda".

D. Euxenio Carré Aldao enviounos 18 volumes de diversos autores.

Os irmáns Carré Alvarellas fixérono tamén das suas obras.

A cultura fai os pobos libres. Azudando as "Escolas do Insino Galego" traballades pol-a libertade da Patria

As "Escolas do Insino Galego" á par que unha cultura xeneral darán aos homes de mañán unha Patria de que agora carecen

A IRMANDADE DA FALA DA CRUÑA

UNHA REITIFICACIÓN

O xornal cruñés "La Voz de Galicia" publicou, non sabemos con qué intención, o día 15 dos correntes, unha nota onde decía que a "Irmandade" tiña celebrado unha xunta xeneral que foi causa para que se marcharan da "Irmandade" dous membros siñificados d'ela.

Como a noticia carece de verdade, interézanos facelo constar así para conocimiento dos demais nacionalistas de Galicia.

Nin é certo que se celebrara a xunta nen tampouco, por conseguinte, que ningún irmán fórase da "Irmandade". Pedimos reitificación ao dito xornal e fíxoo d'un xeito que non nos convenceu nen pouco nen moito, xá que a forma en que foi feita deixaba lugar a dúbida.

Conste, pois, que a noticia é completamente falsa. Non sabemos a intención que se perseguía ao publicá-la, pero dende logo non debía ser moi boa, conociendo a fondo o carácter da "Voz" e dos seus inspiradores.

Somentes deben merecer creto as noticias que encol de asuntos de tal natureza ou parecida publiquemos, se algunha pasara, no noso idearium "A nosa Terra".

E finalmente aconsellamos á "Voz de Galicia", que ande con cuidado ao dar noticias de tal crás, pois non permitimos que conosco se xogue; ademais de que a pacencia tén tamén os seus lindeiros. Por esta vez queda a cousa así, quedando tamén "A Voz" nun lugar que lle non envexamos.

Fume vostede con papel

NOROESTE

TEATRO GALEGO

O NOSO CERTAME

Encomenzamos á recibir obras para o certame dramático que ten aberto esta Irmandade.

No noso poder figuran xa "O glorioso" e "Lenda trágica".

Lembramos que o prazo de ademisión pecharase no 30 de Novembro.

Agardamos que este certame será un dos mellores celebrados pol-a cantidade e calidade das obras.

ESCOLA DRAMATICA GALEGA

Brevemente reanudarán a súa actuación no salón-teatro da Irmandade da Fala esta notabre agrupación que tantos éxitos leva conquistados e tan excelente labor ven realizando.

Entre as obras que representará esta temporada figuran algúns estrenos de gran importancia, debidos a diferentes e notabres escritores galegos que queren contribuir co seu esforzo ao florecimento de Teatro rexional.

Na Irmandade da Fala está aberta a matrícula para as señoritas e señores que desexen pertencer a esta culta e patriótica agrupación.

ESTRENO D'UNHA ZARZUELA

O 25 do corrente estrenouse no teatro Rosalía Castro

a zarzuela galega en dous actos "Entre o deber e o querer", que conquistou un grande éxito.

E autor do libreto o veterano escritor rexional don Galo Salinas, e da música os xóvenes D. Xesús González e D. Faustino del Río. Todos eles merecen aprausos polo feliz intento de encamiñar o noso teatro neste senso, que pode ser de gran importancia se os coros rexionais acertan á ver a súa orientación na zarzuela, na opereta, nos grandes conxuntos artísticos.

A obra "Entre o deber e o querer" non está mal trazada; ten escenas ben estudadas, cómicas e dramáticas, e sirve de motivo para a música que os compositores, dous mozos aínda, souperon tecer con gusto, revelando canto poden facer neste arte se o bon desexo continúa animándoos.

E lástima que a interpretación non dese todo o relevo que a obra merece; mais como simples amadores sen condicións para o canto fixeron o que poideron.

As decoracións de Souza, moi en carater e vistosas.

O noso aprauso e os nosos alentos para todos.

A NOSA TERRA precisa ter corresponsá admi- nistrativos en todol-os pobos da Terra

Quen queira prestar unha pequena axuda á nosa patriótica obra diríxase ao administrador do noso boletín, quen doará detalles e as condicións de retribución. Pouco traballo leva isto aparelado e en troques pódese facer moito pol-o ben da Terra e da Causa nacionalista

Alojamiento.—Aloxamento, casa cuberta, hospedaría.

Alojar.—Aloxar, agasallar, recibir.

Alomado.—Alombado, eslombado.

Alomar.—Alombar, eslombar.

Alón.—Ala, áa.

Alparagata.—Alperca.

Alpargatero.—Alperqueiro.

Alquería.—Casal, casa labrega.

Alquilar.—Alugar.

Alquiler.—Aluguer.

Alquitrán.—Chapapote, alquitrén.

Alrededor.—Arredor.

Alta.—Alta.

Altamente.—Altamente.

Altanería.—Altaneiría, altiveza.

Altanero.—Altaneiro, soberlo.

Altar.—Altar.

Altea.—Malvavisco.

Alterable.—Alterabre.

Alteración.—Alterazón.

Alterar.—Alterar, trocar, mudar, anovar, avolver.

Altercado.—Custión, altercazón.

Altercar.—Custionar, rifar, porfiar, discutir.

Alternar.—Alternar.

Altitud.—Altitude.

Altiñez.—Altiñeza.

Altivo.—Altivo, soberbo.

Alto.—Alto, outo, alteiro.

Alelado.—Esvairado, parvo, alpabarda, atordado.

Alelar.—Esvairar, atordoar.

Aleluya.—Aleluia.

Alentar.—Alentar, encoraxar, encirrar, arrufar, esforzar.

Alerce.—Ameneiro.

Alero.—Aleiro.

Alertar.—Asexar, alertar.

Alerta.—Axexo, atenzón.

Aleta.—Aleta.

Aletear.—Aletexar, esvoazar, alear, barulhar.

Aleteo.—Aletexo, aleo.

Aleive.—Aleive.

Aleivosamente.—Aleivosamente.

Alevosía.—Aleivosía.

Alfalfa.—Alforfa.

Alfanje.—Alfanxe.

Alfar.—Barredo.

Alfarero.—Barreiro.

Alfiler.—Alfinete.

Alfilitero.—Agulleiro.

Alfombra.—Alfombra, alcatifa.

Alfombrar.—Alfombrar, alcatifar.

Alforja.—Alforza.

Alga.—Alga, argazo.

Algarabía.—Algareo, barullo.

Algarada.—Algueirada, barullo.

Algarrobo.—Alfarrobeiro.

Algazara.—Algareo, troula.

Cousas que pasan

O diario local "El Noroeste", orgo d'un agrarismo galego de feitura sindicalista-católica,añadeu un novo color ô seu xa irisado escudo. Eran, como se sabe, moi variados os tons dos seus *campos*. Dende o negro do fume hasta o branco de neve, pasando pol-o gris anodino, tiña unha gama xeitosa e atractiva. Faltaballe o roxo. Mais como non repara en cativeces, salvou esta falta pintándoo, e moi vivo, no cuartel central. Que sea noraboa. Coñecíamos a condición camaleónica do coleguiña, pero iñorabamos que a tivese tan axeitada.

* * *

O mesmo xornal, que agora ten ô seu cârrego a nota cómica, no seu afán de consagrar os seus esforzos ô novo réxime político, non deixa pasar día sin recadar un consello, unha loubanza ou unha confianza benfeitora. E todo con xuvenil ardimento, con entusiasmo de neófito.

Falaba días pasados, n-un editorial, das adhesiós qu'os gobernantes autuales están recibindo de todas partes e de persoas de todas as sinificaciós, é, como cancerbeiro celoso do seu deber, berraba espaventado: ; Coidado cós que queren aproveitarse! ; Seleccionade aos que s'adhieren! ; Que non todos son de recibo! E non faltaron maliciosos que coídasen a autitude exclamatoria de "El Noroeste" moi semellante a d'aqueles delinquentes que, según Lombroso, sin-

tindo a atracción do seu delito, volven con frecuencia ao lugar onde o fixeron.

* * *

Mais eso, solo os maliciosos o pensan. Os demais, non. Somos mais xustos. ¿Que en menos de tres anos pasou "El Noroeste" desde Romanones a Sánchez Guerra, despois de chamarse correlixionario, sucesiva ou simultáneamente, do finado Leonardo Rodríguez, de Portela Valladares, de Basilio Alvarez, de José del Moral e d'outros mais? Non importa. Os espíritos seleutos non poden ter acougo. No seu insaciabre desexo de perfeución, búscan de cote o que coidan mellor para a saude da Patria. Así era Maquiavelo. E si os de "El Noroeste" participan da inquietude do seu vello mestre, ¿qué culpa teñen eles, pobres maquiaveliños domésticos nosos, de non ser debidamente comprendidos?

* * *

Houbo ainda quen sobre do mesmo tema decía: E un caso de esquizofrenia fulminante. Pero esto non pasa de ser un xuicio de "snob". Para mín, o feito responde a unha necesidade fisiolóxica: a mesma que fai que o can famento ande ao cabo, un despois d'outro, de cantos lle ofrecen a perspectiva do codelo que cobiza.

XOSE DE COUTO.

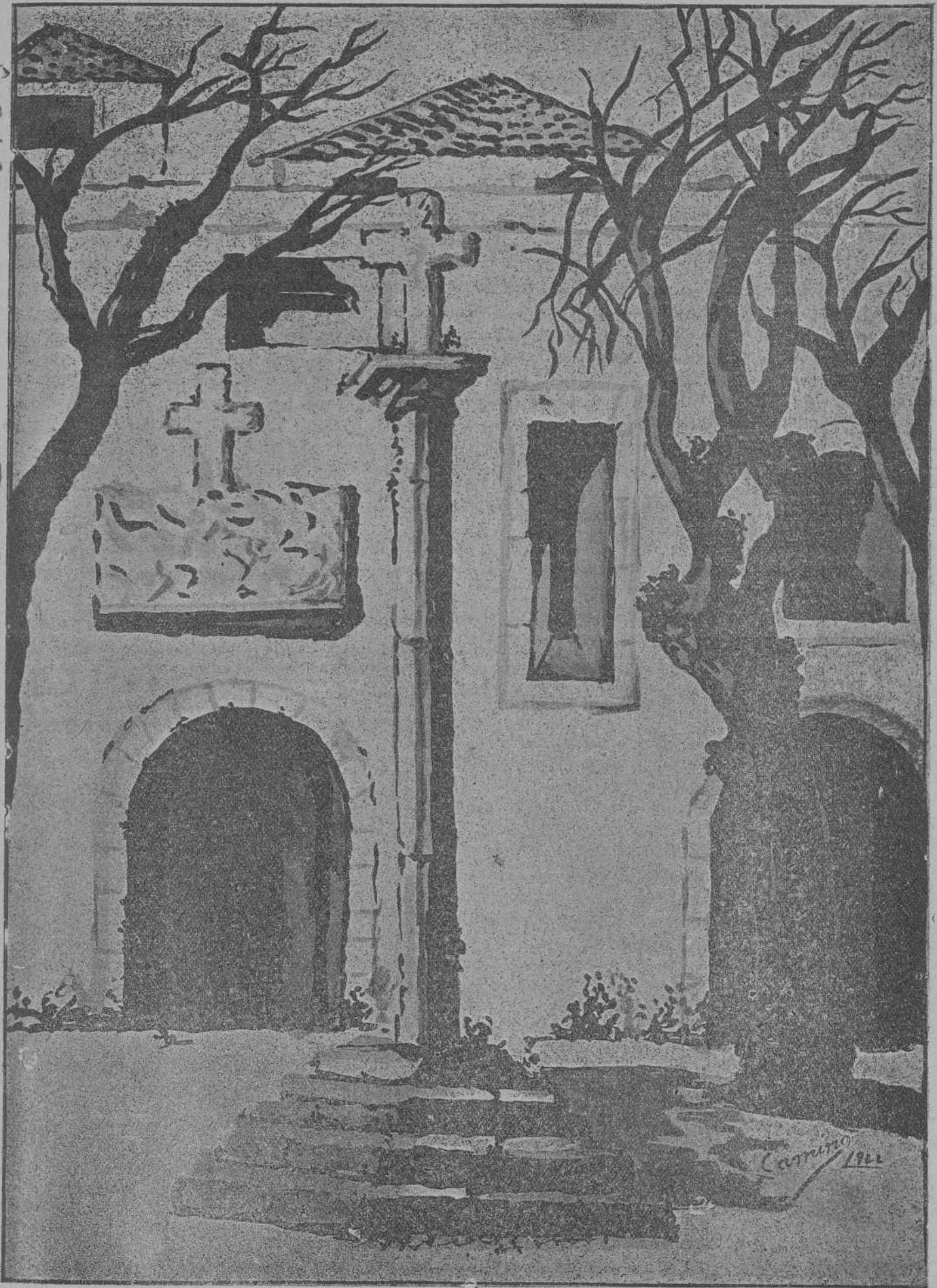
Lea vostede o próximo número de A NOSA TERRA

Algebra.—Álgebra.
Algo.—Algo, algunha cousa, un pouco, un anaco.
Algodón.—Cotón.
Alguacil.—Alguacil.
Alguén.—Alguén.
Algún.—Algun, algures.
Alguno.—Algún.
Alhaja.—Alaxa, alfaya.
Alhajar.—Alaxar, alfayar.
Alheña.—Alfaneiro.
Alhóndiga.—Alfándega.
Aliado.—Aliado.
Alianza.—Alianza.
Aliarse.—Se aliare.
Alias.—Alcume.
Aliento.—Alento, bafo, folgo, âr.
Alifafe.—Aliface.
Aligerar.—Alixeirar, bulir, espilir.
Alixar.—Alixar.
Alimentación.—Mantenza.
Alimentar.—Manter, entear, nutrir.
Alimento.—Mantenza, sustento.
Alinear.—Aliñar, poñer en ringleira.
Aliñar.—Amañar, compôr.
Alisar.—Adoar.
Alistado.—Riscado, alistado.
Alistar.—Alistar, amañar, dispôr, arranxar, asentar.
Aliviar.—Aliviar, mellorar, acougar.

— 26 —

Alivio.—Alivio, melloría.
Aljibe.—Alxibe.
Aljófar.—Alxofre.
Alma.—Alma.
Almacén.—Almacén.
Almacenar.—Almacear.
Almadraba.—Almadraba.
Almadreña.—Zoca, chanca.
Almanaque.—Almanaque.
Almear.—Palleiro.
Almeja.—Ameixa.
Almena.—Almea.
Almendra.—Améndoa, arzola.
Almendro.—Amendoeiro.
Almíbar.—Almibre.
Almidonar.—Almidoar.
Alminar.—Almiar.
Almirantazgo.—Almirantado, almirantía.
Almirante.—Almirante, almiral.
Almirez.—Almofariz.
Almizete.—Almiscar.
Almoada.—Almofada, cabezal, traveseiro.
Almohadilla.—Almofadela, almada.
Almoneda.—Almoeda, leilón.
Almorranas.—Almorranas.
Almorzar.—Xantar.
Almuerzo.—Almorzo, xantar.
Alocado.—Tolo, aloucado.
Allocución.—Alocución.

— 27 —

Rincós coruñeses:

Plazuela das Bárbaras.

Por R. Camino.

Letras irmás

Quando eu morrer, abram-me o peito
E desta jaula onde houve un leão
Tiren (o cárcere era estreito)
Meu velho e altivo corazón.

Dempois, sen dô e sem respeito,
Sem un murmurio de oração
Larcen-no assim! vai satisfeito.
À vale escura, à podridão...

† GUERRA JUNQUEIRO.

Nas escolas en que se prohíbe aos nenos falar no idioma da Terra mátase o sentimento da Patria e incúlcase nos alumnos o despreccio á propia persoalidade

As "Escolas do Insino Galego" tenden a facer homes e non parias

**Este número de
"A Nosa Terra"
foi sometido á censura**

Tip. EL NOROESTE, Real, 26

DISPONÍBIRE

CAMILO DIAZ BALIÑO

Huertas, 37

Santiago de Compostela

TALLERES DE PINTURA DECORATIVA

Decoraciós pra Teatro en papel especial e tela con duas ou mais transformaciós -- Especialidade en asuntos e paisaxes gallegos -- Decoraciós pra Teatros pequenos e salós familiares -- Pantalias especiaes pra Cine -- Construcción de Carrozas e Arcadas para festas
Traballos de propaganda -- Restauración e decoración d'Altars e imáxines
Construcción de Monumentos de Semana Santa -- Paneaus decorativos e decorado de Salós en todos estilos, ao óleo y ao temple--Imitación de tapices con asuntos de pinturas antiguas e modernas :-: PREZOS ECONOMICOS

Edificio do «Kiosco Alfonso» - Paseo de Méndez Núñez

Kiosco Alfonso

Situado no centro do paseo de Méndez Núñez
E o preferido do público. O mellor local de verano

Gran Restaurant

NO PISO ALTO

Fermoso Salón-Comedor

Luxosa instalación

Servicio esmerado

Cuberto: 4'50 pesetas

NOVELTY

Planchadeiro de moda - Grandes talleres

DE LAVADO E PRANCHADO DE ROUPA NOVA E DE USO

Despachos centrás: A CRUÑA, Cantón Pequeno 12
VIGO, Praza da Constitución, 12

Sucursás na Cruña: Estreita de San Andrés, 12
Praza de Azcárraga, 4-San Agustín, 22

Sucursal en Vigo: Circo núm. 5

Todal-as nosas sucursás ostentan un letreiro como sinal, que, reproducen a marca de garantía xa conecida.

Recíbense encárragos de fora, e-espídense por meio das nosas sucursás. Si no lugar onde vostede reside non-a hai, sívase manifestarnos seus desexos de mandár os seus encárragos

Os viños e coñas millores

os que exporta a casa PEDRO DOMEQ de **Xerez da Fronteira**, fundada en 1734. A casa máis antiga de Xerez.

O vermouth máis selecto

de mundial e reconecida sona é o **Cinzano** (Torino).

Para viños de mesa

non hai outros com'os dos cosecheiros exportadores señores

R. López de Heredia (Haro)

Casa Central: PLAZA DA EQUITATIVA-MADRID

Representante exclusivo (matriculado) de todas estas marcas:

JOSÉ C. JUNCOSA

Galera 39 e 41 - 2.º piso - A Cruña

BANCO HISPANO-AMERICANO

==== MADRID ====

Capital: 100 millóns de ptas.

Dirección telegráfica: HISPAMER

SUCURSAES E AXENCIAS

Albacete, Alcoy, Alicante, Antequera, Badajoz, Barcelona, Bilbao, Cáceres, Calatayud, Cartagena, Cruña, Cabra, Cáceres, Castellón, Ejea de los Caballeros, Figueras, Granada, Gerona, Huelva, Huesca, Játiva, Jaén, Jerez de la Frontera, Logroño, Las Palmas, Lérída, Lorca, Málaga, Murcia, Olot, Palma de Mallorca, Pamplona, Ronda, Sevilla, Soria, Tanesa, Tudela, Valdepeñas, Valencia, Valladolid, Villafranca del Panadés e Zaragoza

Compra e venda de valores hespañoes e extranxeiros. — Custodia de alhaxas e valores. — Desconto e cobro de cupóns, títulos amortizados e billetes de Lotería.

Troque, compra e venda de billetes e moedas extranxeiras. — Cartas de creto, e xiro sobre todol-os países. — Cobro e desconto de letras. — Préstamos e contas de creto sobre valores nacionaes e estranxeiros. — Contas correntes en pesetas nas que abona intreses aos tipos seguintes;

2	por	100	ao ano nas cartas disponibles,	à	vista.
2 1/2	por	100	id.	id.	a 3 meses data.
2 3/4	por	100	id.	id.	a 6 id.
3	por	100	id.	id.	a 1 id.

Tamén abre contas en moeda extranxeira abonando intreses a tipos convencionaes.

Banco Español del Río de la Plata

Sucursal na Cruña - Casa matriz: BÓS AIRES

FUNDADO EN 1886

Capital. . Pesos 100.000.000'00 m/ ou sexa Ptas. ouro 220.000.000'00

Fondo de reserva (ineruida prima a recibir) Pesos 50.055.224'97 m/ ou sexa Ptas. ouro 110.121.797'93

Ten sucursaes nos puntos seguintes:

REPÚBLICA ARXENTINA: (Casa matriz, Bos Aires), ROSARIO DE SANTE FÉ, BAHÍA BLANCA e principais prazas da República

NO URUGUAY: MONTEVIDEO — NO BRASIL: RIO XANEIRO

EN EUROPA: MADRID, BARCELONA, VALENCIA, VIGO, BILBAO, A CRUÑA, SEVILLA, PARÍS, LONDRES, XÉNOVA E HAMBURGO

A Sucursal da Cruña encárgase de efectuar por conta dos seus clientes toda crás de operacións bancarias nas condicións máis favorabeis e acretará intreses nas contas correntes, tanto en pesetas como en moedas estranxeiras a tipos excepcionalmente ventaxosos

En conta corrente, intrés anual	2	por	100
En Caixa de Aforros, con libreta hasta 1.000 [ptas.,	3	»	»
En prazo fixo de tres meses	3	»	»
Idem id. 6 meses	3 1/2	»	»
Idem id. un ano.	4	»	»
A máis prazo			convencional

Dirección telegráfica y telefónica: SPAINBANK.

Vida Marítima e Comercial

Compañía Naviera "Stinnes"

(Hugo Stinnes Linien)
HAMBURGO

Servicio regular de vapores correlos a os portos do BRASIL, MONTEVIDEO e BOS AIRES
PROISIMAS SAIDAS DA CRUÑA

HOLM 6 de Octubre

Ademitindo carga e pasaxeiros de cámara, terceira especial e terceira ordinaria.

Precio do pasaxe en terceira crás..... 422'60
Idem en camarotes pechados 442'60

(Incruidos todol-os impostos)

Os pasaxeiros deben solicitar as prazas co'a maior anticipación, presentándose n'esta Axencia CINCO DIAS antes da saída do vapor.

Para informes dirixirse ao Axente da Compañía: *Roxelio Fernández Conde.*—Feijóo, 4, baixo.—A Cruña.

Sud-Atlántica

Chargeurs Reunis

PROXIMAS SAIDAS

Para os portos do Brasil, Montevideo e Buenos Aires dos modernísimos trasatlánticos rápidos de 16.000 toneladas de desplazamento, 10.000 cabalos de forza e dous hélices,

Precios en terceira crase (incluídos impostos)

8 Octubre	MOSELLA	Ptas. 412,60
13 Octubre	AURIGNY	Ptas. 412,60
27 Octubre	DESIRADE	Ptas. 412,60
5 Noviembre	ALBA	Ptas. 422,60
10 Foviembre	QUESSANT	Ptas. 412,60
24 Noviembre	LIPARI	Ptas. 412,60

Precios en primeira crase a Buenos Aires: 1.150 ptas.
En segunda crase a Buenos Aires: 888 ptas.
(Suxetos as variacións do cambio e sin impostos.)

TERCEIRA PREFERENCIA—En camarotes de 2, 4 y 6 camas, con comedores, salós de conversación e café cuberto, independentes. Precio n-esta clase: é o corriente de terceira máis un suplemento de 125 ptas.

TERCEIRA EN CAMAROTE—En camarotes de 2, 4 y 6 camas, con comedores, salós de conversación e cantinas: o precio de 442'60 ptas. incluídol-os impostos.

Remitiránse fotografías d'estas istalacións a quen as pida.

Facilitarán toda crás de informes os seus Axentes xenerais en Hespaña: ANTONIO CONDE, FILLOS.—Plaza de Orense, 2-A.—Telegramas y telefonemas *Chargeurs*.

Lloyd Real Holandés

AMSTERDAM

SERVICIO POSTAL RAPIDO A AMERICA DO SUR

Próximas saídas da CRUÑA para *Pernambuco, Bahía, Río Xaneiro, Santos, Montevideo e Bos Aires.*

Precio en terceira cras
(incruídos impostos)

Correo rápido	Orania	6 Octubre	435,60 ptas.
Correo rápido	Zeelandia	22 Octubre	425,60 ptas.
Correo rápido	Flandria	3 Noviembre	442,60 ptas.
Correo rápido	Gelria	24 Noviembre	442,60 ptas.

Ademiten carga e pasaxeiros de 1.ª, 2.ª, intermedia e 3.ª crás. O vapor «Zeelandia» somentes ademite carga e pasaxeiros de 1.ª, intermedia e 3.ª crás.

Todos estos vapores teñen a disposición dos pasaxeiros que viaxan en terceira crás corrente, amplios comedores fixos, magníficos fumadores, cubertas resguardadas, cuartos de baño, duchas, etc., levando para servicio dos mesmos Camareiros, Enfermeiros e Cociñeiros hespañoles.

Nenos menores de 2 anos, gratis; de 2 a 10, medio pasaxe; maores de 10, pasaxe enteiro. Para cumprimentar as disposicións arxentinas é indispensable que todo pasaxeiro presente a documentación con CINCO DIAS de anticipación á data de saída do vapor.

Para precios de cámara e prazas disponibles o Agente general da Compañía en Hespaña: D. RAIMUNDO MOLINA E COUCEIRO, Consignatario. Representante xeneral da Compañía en Hespaña.—Marina, 22.—A Cruña.

Sobriños de José Pastor

BANQUEIROS

Casa fundada en 1776

A Cruña, Vigo, Lugo e Orense

Almacés de ferros, aceiros, metás, ferramentas e toda crás de ferretería

Fernández, Torres y C.ª

Casa central: A CRUNA

Linares Rivas, núm. 12

SUCURSAL: Cantón Pequeno, 9 e 10

Teléfonos... { Urbano 75 e 78
 { Interurbano 49

VIGO

Urzáiz, número 1

Teléfono 253